

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinó-bazár
épület.Az előfizetési pénzek és hirde-
tések ide küldendők.

Hirdetések

legutányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTÉNYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája.

Egyes szám ára 20 fillér.

Szent István napja.

Irta: Magyarász Ferenc.

Alig találunk a magyaron kívül nemzetet, mely a maga hagyományos nemzeti ünnepeit annyi kegyelettel és fényvel üli meg, aminővel a magyar nép avatja elsőrangú ünneppé első szent királyának emléknapját. Van ugyan nagy embere más népek is, de nagyságuk az örök hóval és jéggel borított hegycsúcsokhoz hasonlít: megcsodálni megcsodálják a völgyet járó emberek, de szívük nem melegedik át attól a távoli hideg fénytől, nem lelkesedik, nem lángol, nem is ünnepel. Hiányzik az érzelmi kapocs, mely a nagy embert a közönséges emberrel összeköti. Vegyük pl. az angol népet. Fajlag keverék nép lévén, sem az angol-szász Nagy Alfréd, sem a normann Hódító Vilmos emlékéért nem rajong, nem is rajonghat egy szívvel-lélekkel, hisz az egyik faj a másiknak sirdombjára tüzte ki győzedelmi zászlaját. Nagy Károlyt, a hatalmas, osztatlan frank birodalomnak legendásan hős alapítóját, egykép magáénak vallja a német is, meg a francia is, aminek természetes következménye, hogy egyik sem ünnepelheti őt oly egységes, meg nem oszló kegyelettel, mint mi magyarok a mi szent Istvánunkat. A mai görög vagy török nép még sokkal epigonabb, hogysen jogot formálhatna egy ragyogó mult hőseihez. Más időknek más emberei voltak azok, az utóddal a szülőföldnek mondhatnám véletlen azonosságán kívül egyéb közösséget nem ismernek, nem vállalnak. A szabadságot nem ismerő, máról holnapra élő oroszban pedig hasztalan is kereshetők a mult iránti fogékonyságot, mikor a nép zöme tökéletes fásultságban csak a jelennek él és csupán kevesen vannak, kik a jövőbe tekintenek, de ezeknek tekintetét is elhomályosítja a bomba füstje... Vagy az osztráknál megtalálhatjuk-e a történelem nagyjainak kultuszát? Még csak nem is kereshetjük, nem hogy megtalálnók az embereknek ama konglomerátumában, mely lehet ugyan állam és politikai fogalom, de sem nem egységes nép, sem nem nemzet.

Ünnepe is lehet, sőt van is más nemzeteknek is; de kevés ez ünnepek között olyan, mely tiszta lelkesedésre, lélekemelő nagyságra nézve vetekedhetné a mienkkel. Megüli a francia július 14-ét; csak hogy e naphoz tört koronáknak, porbahullott királyi főeknek, ledöntött trónoknak, elpusztult százazreknek, rettentő vérfürdőknek szomorú emléke fűződik. Megüli az olasz is a „venti Settembre“ (szept. 20.) napját;

csak hogy e nap, bár születése napja az olasz egységnek, egyuttal az ököljognak, vagyis az erősebb jogának diadalünnepe, melyen évezredek jogokat termettek és ősi, törvényes birtokukat anektáltak. Legfeljebb az amerikaiak július 4-iki ünnepe fogható a mienkhez. Ez az a nap, melyen 1776-ban Franklin kimondta az Egyesült Államok függetlenségét, melynek emlékét tehát a vérnek és erőszaknak disszonanciája nem sérti.

Ily zavartalan és tiszta az a kegyelet is, mellyel mi magyarok üljük meg, sz. Istvánunk, első koronás királyunknak ünnepét. Rég megszűnt ez az ünnep pusztán felekezeti ünnep lenni. Nemcsak a katolicizmusé sz. István, hanem az egész magyarságé és emléknapja nem csupán az egyház ünnepe, hanem „festum fori“ is, melyet törvényhozásunk törvénybe iktatott és országossá tett, melyet tehát minden magyar ember százados hagyományokhoz híven ünnepel és fog is ünnepelni.

S mi a lélektan ennek a mind időre, mind terjedelemlre nézve oly általános ünnepi hangulatnak?

A katolicizmus, tudjuk, a szentek sorában tiszteli első királyunkat, azaz minden időkre szóló elismeréssel adózik a nagy király privát erényeinek. S ez az elismerés maga is nem kicsiny dicsérete első királyunknak. Az a köszöru, melyet az egyház fon szentjei homloka köré, nem a triumfátor borostyánja, melyhez legyőzött hadseregnek vére tapad; a béke koszorúja az, mely előtt meghajlik a pápa épügy, mint az az egyszerű keresztyén ott a botokudok földjén, kit a misszionárius bevezet a galyakból összetákoltt kápolnába. Az egyház ünnepet szentel szent Istvánunknak, ki nemcsak saját személyében valósította meg a krisztusi tanítást, nemcsak saját lelkét engedte átjárni az evangélium kovászával, hanem szavával és példájával nemzetének is apostolává lőn. S az egyház ezt a lélektanit változást annál inkább tudja méltányolni, mert hisz arról volt nála szó, hogy egy egész ősi világnézetet adjon cserébe az evangéliumért, s mert ő fejedelem volt, akinél tehát ez a csere a közönségesnél nagyobb áldozatokkal járt.

De nagy oka van a nemzetnek is, hogy híven őrizze meg szent István király emlékét, azét a királyét, ki megalapította a keresztyén királyságot és ezzel biztos alapját vetette meg a nemzet fennmaradásának, ki apostola és törvényhozója volt népének, valóban „magyarok tündöklő csillaga, országunk istápa“.

A titokzatos áradat melyet népvándorlásnak nevezünk, a távol keletről egy népet sodort Európa szívébe, egy népet melynek nem volt és máig sincsen számbavehető rokona, mely idegenül, kicsi szigetként állott az őt környező ellenséges népek tengerében. Csak épen, hogy a lábát megvetette a Duna és Tisza zöldjén már is elindult messze idegenbe, merész kalandozásokra. Harcban születtek, a riadó kürtje volt bölcsődaluk a pogány magyaroknak; nem csoda tehát, hogy egyelőre nem kapott kemény szívük a béke csendes foglalkozásain. Az „Isten ostora“ sem járt be annyi földet, mint ők. Ma Bizánc falait döngették, holnap már Berengárt úzik a Pó földjén, áldomást tartanak szent Gál híres monostorában és megpihennek a Pireneusok tövében, hogy új erőre kapva, a Rajna vizével itassák meg félelmetesen gyors lovaikat. A merre járnak megemlegetik őket a jámbor lakosok és rettegett nyilaitak befoglalják a litániába: „a saggittis Hungarorum libera nos Domine!“

Szilaj harci kedvükben ügyet sem vetettek arra, hogy a folytonos kalandozás még akkor is megőrölné erejüket, ha folytonos győzelemmel volna egyértelmű. Pedig egyszer-másszor bizony érzékeny veszteségeik is voltak, melyeken mégsem okultak eléggé. Kardjukkal kezdték korai sirjukat megásni. El kellett volna pusztulniok, amint elenyésztek a népvándorlás hullámaiban a többi helyel-közzel náluk még hatalmasabb népek is, melyek egyedül a fegyvert tekintették hatalmuk oszlopának, fennmaradásuk zálogának. Hosszu időbe került, míg Géise (Géza) fejedelem belátta a kalandozás veszedelmét. De ez a belátás egymaga még nem volt elegendő ahhoz, hogy a veszedelmet elhárítsa. A pogány világnézetet kellett előbb kiirtani, hogy ez ősi veszedelem is megszűnjék. E döntő lépést szent István tette meg. Bölcsesége befátta, hogy a magyarnak egész lelki világát új alapokra kell fektetnie, mert máskülönben föl nem hagy eddigi életével. Belátta, hogy népének helyet, még pedig számottevő helyet kell biztosítani Európa keresztyén népei között, mert ellenkező esetben csak idő kérdése a végromlás. Ezért vállalta magára a térítés munkáját, ezért állt maga is ez átalakító tevékenységnek élére, azért fogott fegyvert Koppány és Ajtony ellen, ezért alapított püspökségeket, apátságokat, ezért fektette új alapokra alkotmányunkat, közigazgatásunkat, törvényhozásunkat. S hogy minő eredménnyel, nemcsak a történe-

lem igazolja, de jó részt maga is megérthette, hisz „az újabb népek között egy nemzet sem vette föl oly gyorsan a kereszténységet és egy nemzet sem élte be magát oly könnyen a keresztény gondolkodás és világnézetbe, mint a magyar“. (Dr. Varga Dezső egyháztörténelem, 76. l.) Alig egy emberöltő alatt a keresztény béke terjesztette áldásait mindenütt, amerre eddig csak a kard szántott véres barázdákat.

Nagy érdeme továbbá sz. Istvánnak, hogy bár népe maga is keletről jött s a kereszténységet keleti alakjában hamarabb ismerte meg, mégsem Bizáncnak, hanem Rómának kereszténységét fogadta el. Nem volt ugyan még teljes a szakadás Róma és Bizánc között, hisz ez csak 26 évre az ő halála után következett be; de valójában már csak névleges volt a két egyháznak összetartozandósága, és azokat a köteleket, melyeket Photius oly igen meglazított, épen sz. István idejében tépte rendre Cerularius Mihály pátriarka. És a bölcs király Rómába és nem Bizáncba fordult koronáért és királyságának elismeréséért. Láttá ugyanis, hogy a keleti egyház nem más, mint a fényűző, önkényes császár uszályhordozója; élete tengődés, a haladásra hiányzik belőle a benső erő, sorsa meg van pecsételve. Saját királyságának ifju életét tehát, nem akarta egy haldokló óriásnak sorához kötni, és messze századokra szóló világosságot nem kért kölcsön a lehanyatló naptól. A történelem igazolja azt is, hogy e lépése mily beláthatatlan csapásoktól óvta meg népét.

Ime, szent István királynak jelentősége magyar nemzeti szempontból. Ime a magyarázata annak, hogy a magyar nép miért tisztelte mindenkor az ő emlékét. Kereszténnyé tette népét, annélkül, hogy a faji jellegen csorbát ejtett volna. Helyet kért a kulturállamok sorában, annélkül, hogy az akkor általános hűbérrendszernek fölládozta volna országa függetlenségét. Kereszténnyé lett és megmaradt magyarnak, hogy minden időkre szóló példaképe legyen minden igaz magyarnak. Nem véres napoknak emlékezete ujul fel népében az ő ünnepén, a hála és az elismerés, a kegyelet és csodálat az alkotó elemei annak az ünnepi hangulatnak, mellyel lelkünk az ő ünnepén megtelik.

Harc a párbaj ellen.

Irta: Magyarász Ferenc.

— Befejező közlemény. —

Lássuk már most az indítványok kritikáját.

A központra meg a hármasság propaganda néve kevés a mondani valónk. A propaganda sikerét embere válogatja. Ha akár az arisztokráciának, akár a hölgyközönségnek körében akad elegendő számban lelkes, befolyásos apostol, akkor a párbajok számbeli csökkenése kétségtelen. De azt már kötve hisszük, hogy a sajtót az egész vonalon meg lehessen nyerni ennek az eszmének abban a formában, ahogy a liga kontemplálja. A komolyabb irányu s hivatása magaslátán álló sajtó már is szívesen ajánlotta fel szolgálatát a mozgalomnak. De ha tekintetbe vesszük a boulevard-lapoknak garázdálkodását, nagy elterjedését, egészségtelen, szenzáció-éhes irányzatát: akkor bizony alig várhatjuk a

sajtónak azt a szolidaritását, melyet a kérdés megérdemelne.

A kongresszusnak az az állásfoglalása pedig, hogy tulajdon tagjait sem kötelezi a párbajtól való tartózkodásra, sajnos, nagyon el van hibázva és igen nagy mértékben csökkenti az egész mozgalomnak hitelét. Mert nem diszkreditálása-e egy eszmének, ha hirdetői maguk sem ragaszkodnak hozzá teljes következetességgel, hanem megalkusznak azaz a fölfogással, melyet támadnak? Ki tartózkodjék a párbajtól, ha nem a párbajellenes liga tagja? A debreceni vegetáriánus egyesület elnöke hurkamérgezésben halt meg; ezen egyébként nem diestelen halálával azonban nagyon ártott a saját egyesülete reno-méjának. Épigy meginog az elfogulatlan szemlélő bizalma a liga működése iránt, ha saját tagjainak érdekében sem tud érvényt szerezni amaz eszmének, melyet hirdet.

Sajátságos, hogy míg épen a birodalmi németek kardoskodtak leginkább a párbaj teljes tilalma ellen, addig ugyancsak Németországban évtizedek óta minden főiskolán alakultak olyan, többnyire kifejezetten katolikus jellegű diákszövetségek, „Burschenschaft“-ok, melyek másban mindenben követik ugyan az éfajta egyesületeknek bizar szokásait, de tagjaikat teljesen eltiltják a párbajtól. Sem az egyetemen, sem később az életben nem szabad sem kihívniok, sem a kihívást elfogadniok, sem segédkezniök. Tény, hogy a párbajmánia Eldorádójában, Németországban a meggyőződésnek ily eklatáns és bátor megvallásáért igen-igen sokat kell az illetőknek tünniök; de viszont az is tagadhatatlan, hogy nagyobb a bátorsága annak, aki — sokszor vitális érdekeinek kockáztatásával, pl. a tartalékos tiszti — meggyőződéséért egy egész világgal szembe mer szállni, mint azé, aki beadja derekát akkor, amikor elméletben hirdetett elveit valóra kellene váltania.

De azért nem akarjuk elvitatni a kongresszusnak fontosságát, érdemeit. Hisz az már maga is nagy érdem, hogy e kérdést felszínre vetette s annak ébréntartásáról szüntelen gondoskodik. Az idő majd megmutatja azt az irányt, melybe terelődni kell e mozgalomnak, hogy igazán sikere legyen s a párbajnak teljes kiirtásához vezessen.

Eljön-e valaha az az idő? Bizonyára. Ell kell jönnie. Az angol társadalom példája a záloga annak, hogy el fog jönni.

Hogy mikor jön el, más kérdés. Nagy eszmék óramutatója lassan jár. De mégis halad, s a haladásnak egyik erős rugója épen a nemzetközi párbajellenes ligának működése.

Zászlószentelés.

Magasztos ünnepet ült folyó hó 15-én a tolnai kath. legényegylet. E napon bontotta ki és szentelte fel újonan beszerzett zászlóját fényes ünnepség keretében. Az ünnepelés már 14-én, a tulajdonképeni ünnep előestélyén kezdődött, amikor a tüzoltó testület jól szervezett zenekarának közreműködésével a zászlóanya, *Tenczlinger Istvánné* urasszony tiszteltére fátylasmenetet rendeztek. A zászlóanyát a *Lengyel* Ferenc r. k. tanító által alakított vegyes kar szépen előadott ének-száma után *Helényi* Alajos r. k. s. lelkész, a legényegylet alelnöke üdvözölte formás és lelkes beszéddel, mit az ünnepelt urnő meleg szavakkal köszönt meg. Az énekkar újabb ének-száma után Garai Lajos szekszárdi zenekara adott szerenádöt, mire a menet, melyhez ugyszólván az egész község lakossága csatlakozott, visszavonult a legényegylet helyiségébe, ahol a fiatalok a legjobb kedvvel táncolt 11 óráig.

Nagy Boldogasszony napján reggel 8 órakor szent misét hallgattak az egyesület tagjai, mely után visszavonultak az egyesület helyiségébe, ahol már gyülekeztek a meghívottak. Testületileg és zászló alatt jelent meg a bátaszéki, hűgyézi, paksi és szekszárdi r. k. legényegylet. Ismét a tüzoltó zenekarral az élén, a menetet a zászlóanyáért ment, akivel azután megindultak a templomba. Elő haladt a zenekar, utána vitték a bevont felszentelendő zászlót, a megjelent testületek zászlóik alatt, ezeket követte *Lengyel* Ferenc vezetése alatt

a vegyes kar, az ünnepelő egyesület tagjai jelvényekkel és a zászlóanya nagyszámu fehérruhás leányoktól körülveve.

A templomban *Szabó* Géza szekszárdi főgimnáziumi hittanár gyönyörű szent beszédet tartott, melynek befejeztével kibontották a nehéz fehér selyemből készült, szent Jonet képével és „Isten áldja a tisztas ipart“ felirással ellátott zászlót, melyet ekkor a zászlóanya „A tolnai róm. kath. legényegyletnek — Tenczlinger Istvánné“ aranyhimzésű felirattal ellátott, értékes fehér selyem szalaggal ékesített fel. A beszentelést *Fekete* Ágoston prépost, tolnai plébános végezte nagy segédlettel.

A beszentelés után az énekkar az Isten dicsősége című éneket adta elő szép előadással, mire a menet a szentháromság térre vonult, ahol az e célra felállított sátorban a zászlóanya megkezdte a zászlószegek beverését. A szeg beverés alatt a két zenekar felváltva játszott. Délben az egész menet zenezóval lakására kísérte a zászlóanyát.

Délután 5 órakor az Iparosok Olvasó Egyesületében tartotta a legényegylet közgyűlését, melyen *Helényi* Alajos egyesületi alelnök a kath. legényegyletek hivatásáról tartott becses előadást, *Mózes* Endre s. lelkész pedig a kath. sajtó fontosságáról beszélt általános érdeklődést keltve. A közgyűlés után a zászlószegek beverését folytatták, este pedig tréfás világpostával egybekötött, erkölcsileg és anyagilag egyaránt kitünően sikerült táncmulatságot tartottak, mely a legfesztelebb jó kedvvel a reggeli órákig tartott.

A református tanítók közgyűlése.

A tolnai reform. egyházmegye tanító testülete f. évi augusztus hó 11-én, d. e. 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlését Szekszárdon, a polgári iskola rajztermében, nagy érdeklődés mellett, melyen a tagokon kívül vendégek is szép számmal jelentek meg.

A gyűlés a „Jövel szent lélek Ur Isten“ eléneklésével kezdődött, mely után Szakács Imre reform. lelkész buzgó imában kérte a Mindenható kegyelmét az egybegyűltekre. Majd Bocskár Ferenc tartotta meg tartalmas elnöki megnyitóját, a nála megszokott vonzó előadásban. Beszédjének veleje azon igazság volt, hogy az elmúlt időkben, a midőn a nép ismeretének ugyszólván a biblia volt alapja, a közérkölciség jóval magasabb színvonalon állt, mint ma, midőn a köznépet is a napi szenzációk foglalkoztatják. Nekünk tanítóknak kötelességünk — ugymond — megvédelmezni a nép lelkét a káros befolyásoktól. E végből buzdítja a kartársakat, hogy olyan vallásos és hazafias irányu olvasmányokkal lássák el a köznépet, melyek a szívben a vallásos és hazafias érzelmeket gerjesztik fel. Különösen ajánlja a magyar remekírók műveinek terjesztését. — Beszéde folyamán megemlékezik még az egész község részvételével azon nagy csapásról, mely a vármegyénkbeli virágzó Madocsa község lakosait érte, s ott működő kartársainkat is sujtotta.

Következett Tantó Imre felolvasása „A népiskolai vizsgákról.“ Feltünteteti a vizsgálatok hátrányait, melyeken az idő rövidsége miatt a vallástanon kívül a közismereti tárgyak csak nagyon csekély mértékben szerepelnek. Ajánlja az általa évek óta alkalmazott eljárást, mely szerint minden osztály vallás-vizsgálata a confirmandusok vizsgájával egyidőben tartassék meg, s ezt kövesse egy hét múlva a közismereti tárgyak vizsgálata.

Ezután a pénztárvizsgáló bizottság jelentése következett. Felolvasatott azoknak névsora, kik a gyámpénztárból az elmúlt év folyamán segélyben részesültek. A közgyűlés a bizottság jelentését jóváhagyta, s a pénztárnoknak a szokott óvás fenntartása mellett a felmentvényt megadta.

Rác Gyula a nyugdíj revízió tárgyában tartott terjedelmes felolvasást. Tervezetben kifejtett elveit 12 főpontba állította össze. A sok gonddal összeállított lelkiismeretes munkálatra a közgyűlés azon határozatot hozta, hogy a benne kifejtett elvekhez

való hozzájárulásra a társjegyletek felhívásának.

Ezután az egyleti könyvtár állapotáról és gyarapodásáról tételt jelentés, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Szeghő István az iskolai fegyelmérés módjáról és eszközeiről tartott alapos vizsgáladásról tanuskodó, s a hallgatóság figyelmét lebilincselő érdekes előadást. Szerinte a testi büntetés, mely a mai kor humanus szellemével meg nem egyeztethető, az iskolából teljesen kiküszöbölendő. A gyermekek lelki életének szorgosabb tanulmányozására buzdítja a kartársakat, különösen a természetes büntetésnek helyes alkalmazása érdekében.

A közgyűlés minden felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, Bocskár elnöki megnyitóját pedig szösz szerint jegyzőkönyvbe vétetni határozta.

Ezután az egyházmegyére felterjesztendő tanügyi javaslatok, átiratok, körlevelek, s indítványok tárgyalattak. A közgyűlés határozatából az egyházmegye felkéri, hogy jegyzőkönyvét, melynek a tanítógyűlés jegyzőkönyve függelékét képezi, ezentúl minden tanítónak, vagy legalább minden iskolának küldje meg; továbbá a tanítótestület gyűlésének jegyzőkönyvét más egyházmegyei tanítótestületek részére is megküldeni határozza. Majd felolvasatott több vármegyei tanítótestületnek átirata, nevezetesen: a borsodvármegyei általános tanító-egylet az Eötvös-alapnak nagyobb mértékben való támogatására hívja fel az egyesületet, a célból, hogy a tanítók szanatóriuma mielőbb létesítsék; a szepesvármegyei s győrvidéki tanító-testületek a végből keresik fel egyesületünket, hogy méltányolva az Eötvös-alap vezérfőnökének működését, nekik részünkről is bizalom szavazzassék. Azután egyhangúan elhatározta a közgyűlés, hogy Nagy Béla kir. segédtanfelügyelőt előléptetése alkalmából, — elismerve a tanügy terén szerzett érdemeit s a tanítás érdekében kifejtett buzgalomát — átiratban üdvözlje.

A gyűlés 1 óra után ért véget, a midőn társas ebéd következett, mely fölött lelkes felköszöntők hangzottak el. Felköszöntőt mondtak: Tantó Imre az egyesület elnökére; Bocskár Ferenc felköszöntőjében örömmel konstatálja, hogy a szeretet összekötő kapcsa a lelkes és tanítói kar között mind szorosabbra fűződik, — a lelkes karra, közelebből a jelenlevők egészségére ürité poharát; Szakács Imre pedig Dr. Baltazár Dezsőre mondott felköszöntőt. Az ő buzdító szavaira az egyesület Dr. Baltazár Dezső, hajduböszörményi esperes lelkészt, és Kiss Ferenc, püspökladányi lelkészt, a tanítósnak ezen nagytudományu s ügybuzgó barátait, — kik a tanítás érdekében kifejtett tevékenységükkel az egész ország reform. tanítói karának elismerését vívták ki maguknak, — táviratban üdvözlötte. — A társaság délután 3 óra tájt oszlott szét.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Jegyzők gyűlése.

A simontornyai járási jegyzőegylet folyó évi június hó 27-én tartotta évi közgyűlését. A gyűlésről felvett s hozzánk beküldött jegyzőkönyvet, mely a közgyűlés lefolyását hűen tükrözi vissza az alábbiakban egész terjedelmében közöljük. Az itt előforduló ügyek ugyan első sorban jegyzőinket érdeklik, de az ő ügyük egyttal általános érdek is, mert a közigazgatásnak a községi jegyzők által óhajtott reformját a nagy közönségnek felkeltett és fenn is tartott érdeklődése siettet-heti leginkább.

Jegyzőkönyv.

Felvéve Gyöngyösön 1908 évi június hó 27-én a simontornyai járás jegyzőegylet rendes közgyűlésén.

Jelen voltak: Ludvig József elnök, Bereczk István, Fiedler Gyula, Györe Pál, Glöckner János, Halmai Tivadar, Halmai Emil, Hesz Lajos, Körtvélyessy László, Lukács László, Marcsa Gyula, Oravszky László, Ritter Béla, Ruppert Henrik, Schád

Vilmos és Welther Dániel rendes tagok. Fördös Mihály tb. szolgabíró mint vendég és Várkonyi Imre jegyző.

Tárgyak:

1. Az egyleti és az egyletet közelebb-ről érdeklő közállapotokra vonatkozó elnöki jelentés.

2. Az egyesületi pénztár és ösztöndíj alap 1907 évi számadásainak megvizsgálása.

3. Az egyesületi tagok 1908 évi névjegyzékének megállapítása.

4. Az egyesületi vagyon gyümölcsöztesítésére pénztintézet kijelölése.

5. Oravszky László indítványa az egy-negyed évi pénztári állapot kimutatás mintájának egyöntetű megállapítása iránt.

6. Oravszky László indítványa a jegyzők fizetés-kiegészítésének portómentes kiküldése iránt.

7. A jövő közgyűlés helyének kitűzése.

Elnök a gyűlést megnyitja, jegyzőkönyv hitelesítésére Ritter Béla és Schád Vilmos egyleti tagokat kéri fel.

1. Egyleti jegyző felolvassa a következő elnöki jelentést:

Tisztelt Közgyűlés!

Mult évi június hó 15-én Gyöngyösön megtartott évi rendes közgyűlésünkről felvett jegyzőkönyvben utasítva lettem, hogy Szabó Károly országgyűlési képviselő urat, valamint a vármegyei jegyző egyesületet is kérjem fel az iránt, hogy a nyugdíj járulékok könyvnyitására legyenek szivesek olyan javaslatot nyújtani be a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz, mely szerint a községi jegyzők 5 százalékos évi hozzájárulásából 10 éven át 3 százalékos a vármegye pénztára fedezzen, s e célból a szükséges évi összeg erejéig 10 éven át vármegyei pótdót vessen ki.

Utasítva lettem arra is, hogy az egyesületünk évi közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet minden egyes járás jegyzői egyesületének küldjem meg s viszont azokat is szólítsam fel évi közgyűlési jegyzőkönyveiknek megküldésére.

Utasítva lettem harmadsorban arra, hogy adjak be kérvényt a tek. törvényhatósági bizottsághoz, melyben azt kérjem, hogy létesítsen egy olyan vármegyei alapot, a melyből a községekre szorult 7 éven felüli gyermekek gondozási költségeivel megterhelt községeket segíyezni lehessen.

Föl lettem továbbá hatalmazva arra, hogy Oravszky László szeretett kartársunknak az alapító oklevelet kiállítsam és kézbesítem.

Az első kérdés a viszonyok nyomasztó hatása folytán a tekintetes törvényhatósági bizottság mult év november hó 15-én tartott közgyűlésében 610/907 szám alatt hozott határozatában olyformán lett megoldva, hogy a községeknél a lélekszám után a nyugdíjalapba fizetendő hozzájárulása az eddigi 8 fillér helyett 10 fillérben állapított meg s a nyugdíjintézet tagjainak a nyugdíjalaphoz való rendes évi hozzájárulása 5 százalékról 3 százalékra szállítottatott le. S miután a községeknél nagyobb mértékű hozzájárulásával az alap jövedelme 5063 koronával szaporodik, a nyugdíjintézet tagoknak elengedett 2 százalékkal pedig 6056 koronás apadás áll be, a mutatkozó 993 korona fedezetére vármegyei pótdó kivetését nem tartotta a tekintetes törvényhatósági bizottság szükségesnek.

Ezzel a jóakaratu intézkedéssel tehát a kérdés nemcsak 10 évre, hanem egyszer és mindenkorra rendezve lett.

Utasítottam második tárgyra nézve jelentem, hogy mult évi közgyűlésünk jegyzőkönyvét mult évi július hó 7-én Cholnoky Lajosnak, mint a tamási-i, Lovász Gábornak, mint a völgysegi, Illés Gyulának, mint a dombovári, Niefergall Nándornak, mint a dunaföldvári és Parth Adolfnak, mint a központi járásbeli község-jegyzői egyesületek elnökeinek ajánlottan megküldöttem, de a mult évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvét egyik egyesület sem küldötte meg.

Julius havának végén küldötte meg a tamási i járás egylete a május hó 19-én tartott rendkívüli közgyűléséről szóló jegyző-

könyv kivonatos másolatát, amely szerint azt mondotta ki, hogy a község-jegyzői nyugdíjalapra felügyelő vármegyei választmányának a járásbeli jegyzőket képviselő tagja utiköltségei megtérítése címén 100 koronát huzzon az egyesület pénztárából. S mivel egyesületünk szintén képviselve van a választmányban a tárgy rokon természeténél fogva egyesületünk foglalkozhat ezzel a tárggyal.

Utasítom harmadik tárgyára vonatkozólag a belügyminiszter 24714/IX. b. 907 számú rendeletében (Belügyi közlöny 1908 évi 14 sz.) intézkedett és ennek folytán a vármegyei alispán 5553/1908 számú rendeletében fölhívta az összes községi előljárásgokat, hogy (f. évi június hó 10-ig) terjesszenek fel kérvény mellett kimutatást arról, hogy mennyit tesz ki a folyó évre a községbeli illetőségű elhagyott gyermekek tartásdíja, a minék megtérítésére az erősen terhelt községek az elhagyott gyermekek a vármegyei segély alapjából igényt tarthatnak?

Az idézett közgyűlési jegyzőkönyvbe foglalt felhatalmazás alapján bejelentem továbbá a tisztelt közgyűlésnek, hogy Oravszky László kartársunknak az alapító tagságról szóló oklevelet kiállítottam s azt mult évi november hó 10-én Klimes Antal, Várkonyi Imre, Györe Pál, Welther Dániel járásunkbeli, Zsigmond Gyula pinczehelyi kartársaink, valamint dr. Eri Márton vármegyei tiszteletbeli főjegyző jelenlétében átadtam, a Foncière pesti biztosító intézet és a tolnamedei-i hitel-szövetkezet adományait pedig megköszöntem.

Es most már áttérhetnék tisztelt közgyűlés, egyesületünk azóta felmerült egyéb közállapotaira s közte természetesen a községi közigazgatás kérdése az, mely bennünket oly közelről érdekel.

Törvényhozásunk munkálkodásának hosszu ideig a nemzetiségi képviselők magatartása álta utját, majd a házszabályok nem várt és hosszúra nyulott revíziója, — úgy hogy az 1908 évi állami költségvetést most tárgyalja parlamentünk.

A belügyi tárca költségvetésének tárgyalása során (1908 május 16-án) Bozóky Árpád, a kunszentmártoni kerület balpárti képviselője a községházakat a zugirászat és sápolás tanyáinak mondta, amit megszüntetendők tart.

S ha a képviselőház elnöke az alaptalan gyanúsításért rendre nem utasította volna is, — akkor sem volna érdemes sem ezzel, sem a beszéd többi részével bővebben foglalkozni, mivel az az ötletszerűség jegyét viseli magán s ez szabja meg értékét is.

Szó nélkül azonban még sem hagyhatom a dolgot, mert a községi jegyzőkre nézve nem lehet közömbös az, hogy felőlünk miként vélekednek, különösen pedig ebben az esetben, amelyben a gyanúsítás az egész ország előtt a magyar parlamentben jutott kifejezésre.

Ugyanabban az ülésben ismertette a belügyminiszter komoly, nagytudásu államférfiunk a közigazgatás reformjára vonatkozó nézeteit.

A közigazgatás reformját a jövő leg-sürgősebb feladatának tartja olyan formán, hogy ott, ahol a kellő intelligencia megvan, ott a járási önkormányzatnak, a járási bizottságoknak kifejlesztését hasznosnak tartja, mivel a megye túl nagy terület s közigyei iránt nincs meg az a közvetlen érdeklődés, mely az önkormányzati élet élénkségéhez szükséges.

Ahol azonban ezek az előfeltételek nincsenek meg, a járási önkormányzat helyett azt tartja szükségesnek, hogy a járások kisebbek legyenek és hogy a megyének legyen a községhez közel álló ellenőrző és végrehajtó hatalommal bíró képviselője.

Minden tartózkodás nélkül kimondja, hogy közigazgatási törvényeinknek egyik főhibája az, hogy nem alkalmazkodnak a különböző viszonyokhoz és homlokegyenest ellenkező viszonyokra ugyanazon jogszabályokat kell alkalmazni.

Az olyannyira várt törvényjavaslatnak lesz a feladata, hogy a különböző viszonyokhoz simuljon s erős lehet hitünk, hogy az új törvény, ha azt a mai belügyminiszter csinálhatná meg, éppen nem marad mögötte

azoknak a várakozásoknak, a melyeket a magyar közönség a belügyminiszter magas személyéhez fűz.

Ennyi az, amit a közigazgatást érdeklő évi mozzanatokról általánosságban jelenthetek.

Miként azt mult évi jelentésemben is jeleztem, mindig nagyobb és nagyobb lesz az érdeklődés, mely a közigazgatás iránt a magyar közönségnél és a magas kormánynál mutatkozik.

(Folytatjuk).

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Simontsits* Elemér alispán néhány napot Szentmárton-Kátán tölt, távollétében az alispáni teendőket törvényes helyettese, *Forster* Zoltán főjegyző végzi.

Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök e hó 27-én visszaérkezik szabadságáról.

Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő szabadságából hazaérkezett és hivatalát *Nagy* Béla kir. segédtanfelügyelőtől átvette.

— **Ünnepi misék.** Ő felsége születésének évfordulóján, és Szent István napján a székszárdi belvárosi rk. templomban *Fent* Ferenc szentszéki tanácsos, plébános ünnepi szentmisét tartott segédlettel. Az istentiszteleten mindkét alkalommal résztvettek a városban levő hivatalok tisztviselői, a Szent István napin az ált. ipartestület és a kath. legényegylet is zászló alatt.

— **10 éves találkozó.** A régi barátság megerősítésére, az emlékek felidézésére, az együtt töltött diákévek emlékére gyűltek egybe folyó hó 15-én a pécsi felső kereskedelmi iskolának 1897—98-ik tanévben végzett huszonegy növendéke közül hatan, hogy tisztelettel találkozzanak megünnepeljék. A találkozón vármegyénkbeli *Brogli* József mázai körjegyző és *Sass* Lajos, a dombóvári *Spitzer* Sándor és fia cég beltagja vettek részt. *Bokor* Ferenc 90 éves volt tanárjukat *Brogli* József üdvözölte. Délben ebéd volt a Nádorban, hol 2 pályadíj összegét adták össze a nemzet gazdaságtanból szabadon választandó tétel kidolgozására.

— **Eljegyzések.** Dr. *Martin* József székszárdi borkereskedő, özvegy *Martin* Ferencné, szül. *Schneiderbauer* Julia fia f. hó 18-án Öregcsertőn eljegyezte *Gajári* Ödön és neje *Abrahámffy* Kornélia leányát, Ilonkát.

Brunner András, párii kántortanító, f. hó 20-án Sásdon eljegyezte *Beierlein* János és neje nyugalmazott jegyző leányát, Nellikét.

Strausz Bertalan eljegyezte *Somló* Mariskát Dunaföldvállról.

Kovács Albert eljegyezte *Österreicher* Gizellát, *Österreicher* Ignác bátaszéki kereskedő leányát.

— **40 éves egyházi jubileum.** A pécsi ágostai hitvallású evangélikus egyház vasárnap ünnepelte 40-ik évfordulóját annak, hogy leányegyházból anyaegyházzá lett. A hálaadó istentiszteleten *Porkoláb* Gyula h. lelkész tárgyalta az egyház történetét. Az egyházmegye főesperesének megbízásából *Schréter* Károly csikóstóttósi felügyelő és *Eöze* Zsigmond tolnanémédi-i lelkész elnökölték a közgyűlésen. *Eöze* Zsigmond elnök értesíti a közgyűlést, hogy a püspök a felterjesztett lelkészi díjlevelet észrevétel nélkül véglegesítette. Ezután az önkormányzati jogaik gyakorlására tekintélyes számmal egybegyűlt hívek nagy lelkesedéssel jelölték lelkészüknek ifju *Porkoláb* Gyulát, ki mint helyettes lelkész, már három éve működik közmegelegedésre.

— **Kitüntetés.** Ő császári és apostoli királyi Felsége születési évfordulója alkalmával *Ágoston* József járási őrmesternek és *Borsányi* István törzsőrmesternek kitünő szolgálataik elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A végrehajtási novella életbeléptetési ideje.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés több vidéki kerülete mindjárt a törvényországyűlések tárgyalása után mozgalmat indított annak érdekében, hogy a végrehajtási novella minél későbbi időben

lépjen életbe, aminek folyományaképpen az egyesülés központja ebben a kérdésben a kormánytól is felszólalt. Az O. M. K. E.-nek *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz intézett beadványa utal arra, hogy az egyesülés már a novella képviselőházi tárgyalását megelőzőleg előterjesztéssel fordult a igazságügy-miniszterhez a novellába felveendő megfelelő átmeneti intézkedések ügyében és megállapítja, hogy azok az aggályok, a melyeknek az egyesülés az igazságügyminiszternél annak idején kifejezést adott, az azóta történtek tanúsága szerint mindenképpen megokoltaknak bizonyultak. Az átmeneti időnek túlságosan rövidre való szabása s ezenfelül az előirt előzetes bejelentési módozat úgy a hitelezők, valamint az adósok körében országsszerte a legnagyobb nyugtalaniságot idézte fel s amint immár teljes bizonyossággal előrelátható, súlyos zavaroknak és mérhetetlen károsodásnak lesz a forrása. Az O. M. K. E. kifejezte, hogy ezeket a következményeket az adott helyzetben még csak úgy lehetne enyhíteni, ha a végrehajtási törvény novellájának életbeléptetése minél későbbben következne be. Az Egyesülés ennél fogva azt a kérést terjesztette elő, hogy a kormány vegye figyelembe és teljesítse minél nagyobb mértékben a rendkívüli körülmények által mindenképpen megokolt, országsszerte megnyilvánuló óhajtást, amely a végrehajtási törvény novellájának minél későbbi időpontban való életbeléptését kívánja, illetve közérdekből szükségesnek itéli.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a székszárdi állami óvfelügyelő-bizottságba pótlólag *Tekus* Vilmosné és *Holub* Jánost nevezte ki.

A honvédelmi miniszter *Thurzó* Vilmos csendőrőrmestert, bonyhádi járásparancsnokot csendőr járás őrmesterré nevezte ki.

— **Halálozás.** *Mühl* János nyug. tanító 54 éves korában, folyó hó 16-án elhunyt Mucsán. Folyó hó 18-án általános részvét mellett temették el az ottani evangélikus sírkertben. Halálát gyászolják: özv. *Mühl* Jánosné szül. *Mühl* Luiza, mint neje, özv. *Mühl* Jakabné szül. *Ehreth* Erzsébet, mint édesanya, *Luttenberger* János, mint veje.

Ferdinánd Lajos gépészmérnököt, a fiemei Danubius-hajógyár aligazgatóját és nejét fájdalmas vesztés érte. *Mariska* nevű kis leánykájuk a mult héten váratlanul elhunyt.

Bukovinszky József székszárdi sodronyfóntó súlyos csapás érte, neje született *Briglovics* Ilon 32 éves korában meghalt. Temezése folyó hó 16-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **A miniszter a madocsaiaknak.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette Tolnavármegye közigazgatási bizottságát, hogy miután a madocsi ref. 3 tantermű iskola leégett, hajlandó az egyházközségnek iskolai építkezésre oly módon segítségére lenni, hogy az építkezésre felvett 20,000 korona kölcsön törlesztési hányadát évenként államsegélyből fedezni fogja, miert is készítsen tervet és költségvetést, azt az államépítészeti hivatal vizsgálja felül és azt a kölcsöntörlesztési tervvel együtt hozzá terjeszse fel. Az összes kézi és írás napszámokról az iskolafenntartó tartozik gondoskodni.

— **Tanítóválasztás.** A székszárdi ref. osztálytanítói állomásra *Jónás* Jenő okleveles tanító választott meg *Czeglédről*. — *Kammerer* József csibráki rk. osztálytanító a baranyavármegyei Mária-kéménd községbe választott meg tanítónak.

— **Tanítók gyűlése.** Az Országos izr. Tanítóegyesület Baranya—Somogy—Tolnamegyékre terjedő fiókköre Marcaliban tartotta ez évi rendes közgyűlését. *Lantos* Simon dunaföldvéri tanító „Mezőgazdasági oktatás hitf. iskoláinkban” cím alatt alapos ismeretről tanuskodó dolgozatot olvasott fel.

— **Iparkamarai tagválasztás.** A kereskedelmi és iparkamarai tagválasztások végrehajtására Tolnavármegyében alakult központi bizottság *Forster* Zoltán vármegyei főjegyző elnöklété alatt tartott gyűlésén a választás határnapját a vármegyének mind az öt alkerületében f. évi szeptember hó 17-ére tűzte ki.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A keresk. m. kir. miniszter már elkészítette az előadói tervezetet a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény módosítására. Ennek egyik legfontosabb szakasza nyilván az, amely a kereskedelmi elárúsító üzleteknek a munkaszüneti napokon való nyitva tartásáról rendelkezik. Ez a szakasz (11. §.) úgy intézkedik, hogy Budapest kivételével az ipari és kereskedelmi árusítás reggeli 6 órától déli 12-óráig vezethető. Ezt azzal okolja meg, hogy a mostani gyakorlat be nem válik, mert az idő nem elég, hogy a messzebb fekvő helyeken lakók d. e. 10 óráig bevásárolhassanak.

— **Malonyay Dezső a Sárközről.** *Malonyay* Dezső, az ismert író, ki csak nemrégiben járt itt nálunk tanulmányúton, a Budapesti Hírlap vasárnapi számában számol be az itt látottakról. „A csöröglő” című tárcájában nekünk nem mond újat, mert *Kovács* Aladárt ismétli, ki a „csöröglő” ünnepet lapunkban már régebben leírta. *Malonyay* írása azonban nemcsak érdekes, de tanulságos is. Magyaros zamat, fajszeretet minden sorában és emellett szin igazság. Lássuk például a bevezetést:

„Máskor, ahol többet is kívánunk az istenáldásából, — azt tartja a romlatlan magyar ember, hogy pohárból, gyerekből sok legyen a háznál, mert hamar török az, — sorra, mindenik az „egyetlen”, a legkedvesebb, a legdrágább édes szülőjének; itt, ebben a szerencsés kisére még eldugott, gyönyörű magyar világban, a sárközi Ócsényben, Decsen, Pilisen, Nyéken, de Bátán és Bogyiszlón is, a gazdag ősmagyar, kumbesenyő falvakban, itt félnek, óvakodnak az áldó Isten bőkezűségétől. Minél több a mód, és mind több, annál inkább félnek. Őrzik a vagyont, a tallért s maguk pusztulnak belé.

Itt csak egy a gyerek; satnya, beteges, pusztulásra kényeztetett az „egyke”, a „drágaságunk”, az „éedős ögyem, te!”

És ha aztán az ilyen „egy” eltörik... Négy jó magyar szív szakad utána, amint hogy ilyenek keserves példáját láttam a minap Decsen, éppen pünkösdi vasárnapján. Elborult lélekkel gondolok vissza rá.”

Szóval a jól látó író a szeg fejére tapint s határozott igazságként megállapítja, hogy a Sárköznek veszedelme a — gazdagsága. Bizony — biz ezt az igazságot megcáfolni nem igen lehet.

— **Aszfaltozás.** A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a város polgármesterének megkeresésére és az osztálymérnök-ség javaslatára elhatározta, hogy a székszárdi vasúti állomáshoz vezető járda utnak a vasut területén levő részét, a munkához csatlakozóan saját költségén aszfalttal burkolhatja.

— **Dunaföldvári gimnázium.** A kiváló vezetés meglátszik minden községen. Ime Dunaföldvár mi mindent megcsinál, saját erejéből. A mult évben leányiskolája nyílt meg s most a község-képviselőtestülete e hó 14-én tartott ülésében elhatározta, hogy a létesítendő gimnázium segélyezésére évi 4000 korona segélyt ad a községi fogyasztási adó jövedelméből. A gimnázium már t. évi szeptember hóban megnyílt okleveles tanárok vezetése mellett. Az intézet helyisége az ugynevezett *Stauber*-féle házban lesz.

— **Felvétel a Tanítók Házába.** *Balla* Sándor székszárdi rk. tanító Sándor nevű fia a Ferenc József Tanítók házába vétetett fel, kedvezményes díjjal.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Szilly* Alajos adóosztály Tamásiba helyezte át.

— **Öngyilkos urinő.** Paksról táviratozák: *Lévai* Izsó paksi gyógyszerész feltűnő szép neje szül. *Wilner* Bella mult vasárnap éjjel nagyobb adag strichnint vett be és fél óra kinos szenvedés után meghalt. A mérget szakácsnéjával kevertette a vízbe és szemeláttára itta ki. Az öngyilkosság okát családi viszálykodásban keresik. Az eset városszerte annál nagyobb feltűnést keltett, mert a házastársak még csak kilenc héttel ezelőtt keltek egybe. A szerencsétlenségről *Lévainak* Szabadkán lakó szüleit táviratilag értesítették. Utolsó kívánságához képest hatósági engedéllyel a hulláját Szabadkára szállították s ott elhalt nővére mellé temették. Az öngyilkos több levelet hagyott hátra, melyeket

a paksi „Erzsébet szálloda“ egyik szobájában pénteken, azaz e hó 14-én irt meg. Az öngyilkosság előtt fél órával még jó ismerősei nek mondotta, „hogy ma 9 hete mondtam ki a boldogító igent,“ így tette érthetetlen. A fővárosi lapokban tévesen jelent meg, hogy a gyógyszerész első menyasszonya szintén öngyilkos lett, mert természetes halállal mult ki, tüdőgyulladás következtében.

— **Gondnok jelölés.** Tolnavármegye közegészségügyi bizottsága f. hó 18-án délelőtt 10 órakor tartotta ülését a vármegyeház kistermében, *Török Béla* elnöklése alatt, a „Ferencz“ közkórháznál megüresedett gondnoki állás betöltése tárgyában. A nyolc pályázó közül a bizottság *Mikecz Endrét* ajánlotta egyhangulag a kinevezésre.

— **A Danubius hajógyár sikere.** A fiúmei Danubius gyár, melynek a szekszárdi származású *Ferdinand Lajos* gépészmérnök az igazgatója, most vízrebocsátott torpedó hajójával a világ összes torpedó hajóival szemben a legnagyobb gyorsaságot érte el. A gyár Amerikából, Angliából s más helyekről nagyon sok üdvözlő táviratot és levelet kapott.

— **Városház építés.** A városház építésre beérkezett ajánlatok tárgyalását folyó hó 18-án tartották meg. Az összmunkára *Dicenty László* a terv készítésért neki járó 1.50%-on kívül 4, *Stann István* 6.5, *Haja Béla* 6.6%-ó árengedménnyel tett ajánlatot. A képviselőtestület az ajánlatok felett a legközelebbi közgyűlésen dönt.

— **A Segítség Album.** A dr. *Lévai Dezső* által szerkesztett Segítség Album szépnek, tartalmasnak ígérkezik. 22-én tul már nem fogadnak el kéziratokat, illetve a beérkezett közleményeket a nyomdába adják. A napokban a megyei notabilitásokon kívül kéziratot küldött még *Molnár Viktor* közoktatásügyi államtitkár, gróf *Zichy Gyula* pécsi püspök és gróf *Nákó Sándor* fiúmei kormányzó is. Ujból ajánljuk a szép művet a közönség pártoló figyelmébe.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a „Tolnai Házinyul Tenyésztők Egyesület“-ének alapszabályait jóváhagyta.

— **Névváltozás.** *Schwarz Margita* felsőiregi lakos, posta-távirda kiadó családi nevét *Szabóra* változtatta.

— **Gyűjtés a madocsai tanítók javára.** A „Néptanítók Lapja“ f. évi 31. számában megjelent felhívás alapján *Fazekas Pál* és *Südy Zsigmond* madocsai tanítók részére adakoztak: *Németh Márton* 4 K, *Kovács Béla* 2 K, *N. N.* 5 K, *Marschall József* 2 K, *Algöver Pál* 3 K, *Bokor Alajos* 4 K, *Lederer Ábrahám* 2 K, *Ujlaki Mór* 10 K, dr. *Pogány Frigyes* gyűjtött 26 K, *Csulyán János* 2 K, *Eiszdorferné Szönyi Ilona* 2 K, *Marosán Viktor* 2 K, *Zahradnyik Károly* 4 K 8 fill. Összesen bejött 68 K 8 fill.

— **Pécsi mezőgazdasági gőzmalom és sörgyár rt. cég alatt** Pécsert részvénytársaság van alakulóban 1.250,000 K. alaptőkével (250 drb 500 koronás részvény) gőzmalom és sörgyár létesítésére. Az új társaság átveszi ifj. *Scholz Antal* pécsi sörgyárát és azzal kapcsolatosan gőzmalomot épít.

— **Felmentés büntetés.** A szekszárdi kir. törvényszék, mint esküdtbíró a f. évi május hó 26-án tartott tárgyaláson az esküttek igazmondása alapján *Poszovác József* bátaszéki lakost, akit azzal vádolt a kir. ügyészség, hogy *Teleki Károly* ugyancsak bátaszéki lakost, a szőlőben agyonlőtte, 2 évi fegyházra ítélte, ellenben az áldozatnak felbujtással vádolt nejét, *Aleksza Erzsébetet* felmentette. Az ítélet ellen úgy a védő, mint az ügyész semmiségi panaszt jelentett be, minek alapján az ügy a kuriára került. A kuria mult héten hozta meg ítéletét, melylyel *Poszovác* 12 évi fegyházzal sújtotta és pedig azért, mert a törvényszék által alkalmazott enyhítő szakasz alkalmazására okot fen forogni nem látott.

— **Rémes gyilkosság Szakcsón.** Tudósítónk írja, f. hó 18-án délután *Kisturi János*, a *Schamorzil* nővérek (*Szemere Kálmán* nővérei) kecsisa berugott állapotban fejszével *Schamorzil Máriának* rontott, ki azonban elmenekült, majd a másik nővér *Karolin* után

futott, kit egy fejsze-csapással, mely fején érte, leterített úgy, hogy a megtámadott azonnal meghalt. A huszonnyolc éves gonosztevő ezenfelül még két-három fejszecsapást mért arcára s elmenekült, de a csendőrök a szőlő-hegyen utolérték és elfogták. Részségével menti magát. *Schamorzil Karolin* temetése *Szent István* napján nagy részvét mellett ment végbe.

— **A zombai vörheny-járvány.** A Zomba és Dörnypatlan községben uralkodó vörheny-járvány meg nem szűnt meg. Ujabban ismét két megbetegedés fordult elő. Az óvintézkedések legszigorubb betartása fokozott ellenőrzés alá van vetve. A fertőtlenítés céljából, *Bonyhád* községtől a fertőtlenítő gépet kölcsön kérték.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József* keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már, kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József* keserűvizet.

— **Madocsa segélyezése.** Tolnavármegye községeiben a vármegye alispánja által megindított gyűjtés igen szép eredményű. Ujabban a következő összegeket küldték, illetve jelentették be: *Simontornya* 143 kor. 32 fill., *Harc* 50 kor. 20 fill., *Medina* 54 kor. *Mórágy* 34 kor. 10 fill., *Varsád* 44 kor., *Závod* 35 kor. 86 fill., *Apar* 57 kor. 12 fill., *Hant* 38 kor. 71 fill., *Nagyvejke* 33 kor., *Cikó* 16 kor. 96 fill., *Palatinca* 4 kor. 92 fill., *Möcsény* 9 kor. 66 fill., *Sióagárd* 91 kor. 71 fill., *Várdomb* 30 kor. 86 fill., *Miszla* 50 kor., *Kurd* 55 kor. 96 fill., *Dunaszentgyörgy* 90 kor., *Kéty* 27 kor., *Kölesd* 50 kor. 24 fill., *Németkér* 1:0 kor., *Kalazná* 18 kor., *Bikács* 112 kor. 16 fill., *Szárász* 36 kor. 90 fill., *Kurd* 91 kor. 77 fill., *Nagy-szekely* 200 kor., *Báta* 267 kor. 69 fill., *Kistápé* 40 kor. 62 fill., *Uzborjád* 21 kor. 31 fill., *Várong*, *Lápadfő*, *Nak* 42 kor. 68 fill., *Felsőireg* 79 kor. 48 fill., *Tevel* 89 kor. 80 fill., *Kovácsi* 7 kor. 30 fill., *Alsónána* 29 kor. 57 fill., *Tolna* 15 kor. 29 fill. és *Börzsöny* 14 korona.

— **Elfogott közveszélyes örült.** *Horváth Rudolf*, gyöngyösi illetőségű 26 éves közveszélyes dühöngő örült a miskolci közkórház elnevezésű osztályából megszökött, a dunaföldvári m. kir. csendőrség azonban e hó 18-án elfogta és elszállította a miskolci közkórházba. A csendőrségi lakatnyán is dühöngött, miért is megvasalva kellett elszállítani.

— **Verekezés.** Folyó hó 15-én Pakson, este 9 órakor *Hanol Ferenc* paksi lakos *Stanitz József* nevű cselédjét *Prém János*, *Bodahelyi János*, *Bese Ferenc* és *Kahstéter Ferenc* paksi legények minden ok nélkül megtámadták, megverték és megszurkálták, minek következtében orvosi vélemény szerint hosszabb ideig nyomhatja az ágyat. A tetteseket a csendőrség feljelentette a paksi kir. járásbírósnak.

— **Vizbelfulladt.** *Osztermayer Mihály* paksi halásznak *Antal* nevű 9 éves fia, e hó 14-én délután fél 6 órakor, a paksi határban levő *Kondor* tóba fulladt. A fiú csónakázott és csónakázás közben saját vigyázatlanságából a kezében levő evező lapáttal együtt a vízbe esett.

Tűzoltók közgyűlése.

A „Tolnavármegyei Tűzoltótestületek Szövetsége“ f. hó 20-án tartotta évi rendes közgyűlést Bátaszéken. Mint szövetségi tagok képviseltették magukat: a szekszárdi, tamási-i, dombóvári, bátaszéki, bonyhádi, bátaí, decsi, paksi, dunaföldvári, öcsényi, faddi, simontornyai, zombai és tolnai önk. tűzoltó egyesületek. *Boda Vilmos* a szekszárdi önk. tűzoltó egyesület főparancsnoka, mint szövetségi elnök, megnyitva a közgyűlést s azt az alapszabályok értelmében határozatköpesnek jelentvén ki, a közgyűlés a következő tárgysorozat szerint hozta meg határozatait. 1. Jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése. 2. Elnöki jelentés. 3. Tűzfelügyelők jelentéseinek tárgyalása. 4. Számadások megvizsgálása iránti intézkedés. 5. A legközelebbi közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok.

A jegyzőkönyv hitelesítésére *Wilhelm Ede* szekszárdi önk. tűzoltó alparancsnok és *Brebóvszky Elemér* főparancsnoki segédtszít küldettek ki.

Elnök jelenti, hogy a szövetségi tagok közül kettő — és pedig az ózsák pusztai és a gerjéni egyesület jelentette be a szövetségéből való kilépését, mivel mindkét egyesület feloszlott. Ezzel szemben-alakulóban van a szedresi egyesület; így tehát a szövetségi tagok száma egygyel fogyott. Elnök kifejti s példákkal világítja meg, hogy mennyivel üdvösebb és gazdaságosabb az önkéntes, mint a szervezett tűzoltói intézmény. Sehol sem látjuk az áldozatkészségnek, az önfeláldozásig menő emberbaráti szeretetnek annyi példáját, mint az önkéntes tűzoltóság életében, miért is az eddigi odaadás és lelkesedés fokozódásával karoljuk fel ezen nemes intézményt, hogy az eddigi nagymérvű s testületeken kívül álló közöny a legteljesebb elismeréssé változzék.

A tűzfelügyelők jelentéseiket, — kivéve a dombóvári és a bonyhádi felügyelőt, be- küldték, melyeknek átvizsgálásával az elnökség bízott meg. A számadások 1440 kor. 47 fill. pénztári maradvánnyal helyesnek találtattak. A legközelebbi rendes közgyűlés 1909. augusztus 20-án fog megtartatni Szakcsón. A tisztújítás a közetkezőkép ejtetett meg. Szövetségi elnök *Boda Vilmos* 14 szavazattal; alelnök: *Nagy István* (Dombóvár) 12 szavazattal, titkár: *Brebóvszky Elemér* (Szekszárd) 9 szav., pénztáros: *Nikitits Imre* (Szekszárd) 14 szav., ügyész *Dr. Baumgartner József* 14 szavazattal. Választmányi tagok: *Illés Gyula*, *Bun Lajos*, *Csik József*, *Bereck István*, gr. *Apponyi Rezső*, *Máté Károly*, *Wilhelm Ede*, *Löwy Ignác*, *Klimes Antal*, *Horváth László*, *Komándinger Kálmán* és *Góczy Nep. János*.

Dénes Sándor a decsi tűzoltóság alparancsnoka egy írásbeli indítványt nyújtott be a közgyűlésnek, mely szerint a vármegye területén működő tűzoltók részére 2 évenként egy-egy 4 napos tanfolyamot kívánatosnak tart rendezni, mely tanfolyamra az egyes egyesületek a saját költségükön egy vagy két tűzoltót küldenének kiképzés végett.

A tanfolyam vezetésével az országos tűzoltó tiszti tanfolyamot végzett tűzoltók volnának megbizandók Indítványozza továbbá, hogy az évi rendes közgyűlések helyén tűzoltói versenyek rendeztessenek, s végül, hogy az országos tűzoltó szövetség által 3 évenként tartani szokott nagygyűlésen vármegyei szövetségünk is képviseltesse magát.

Mivel mindhárom indítványnál anyagi kérdés is forog fenn, az indítványokat behatóan és számot vetve az anyagi erővel kell tárgyalni, elhatározza a közgyűlés, hogy véleményezés végett kiadja a választmány-nak, s annak véleménye alapján egy Szekszárdon tartandó rendkívüli közgyűlésen fog azután határozni.

A választmány választása alapján tűzfelügyelők lettek: a szekszárdi járásban *Wilhelm Ede*, a völgysegi felső járásban *Csik József*, a völgysegi alsó járásban *Novotni Rezső*, a paksi járásban *Bun Lajos*, a simontornyai alsó járásban *Klimes Antal*, a felső járásban *Bereck István*, a dombóvári járásban *Nagy István* és a tamási-i járásban ifj. *Stockinger Rezső*.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: **Nagy Béla.**

Értesítés.

A szekszárdi áll. főgimnáziumnak 1908/9. tanévre vonatkozó értesítése. A magánvizsgálatok-, valamint a javító, pótló és felvételi vizsgálatokra folyó évi augusztus hó 30-án reggel 8-kor kell az igazgatói irodában jelentkezni: A tanulók felvétele és beírása szeptember három első napján történik, d. e. 8—i óráig. Ezentúl egy hétig csakis a késedelemüket szigoruan igazoló tanulókat veheti fel az igazgató. A még később jelentkezők felvételét az igazgatóság utján benyújtott folyamodványra a tankerületi főigazgató engedheti meg. Mindazon tanulók, kik első ízben iratkoznak az intézetbe,

beiratáskor iskolai bizonyítványukon kívül keresztelő levelüket (illetőleg születési bizonyítványukat) és újraoltási bizonyítványukat bemutatni tartoznak. A felvételre minden tanuló személyesen és atyja, vagy gyámja kíséretében tartozik az intézet igazgatójánál jelentkezni. Akik az V-ik osztályba kívánnak felvételt, a beiratás alkalmával szülei, illetve gyámjaik által nyilatkozni tartoznak az iránt: vajjon a görög nyelvet, vagy az ezt helyettesítő tantárgyakat (görög remekírók ismertetése magyar fordítása és szadakkézi rajzolás) fogják-e tanulni? A felvétel (beiratás) alkalmával minden tanuló fizet: felvételi díj címén 8 koronát, az ifj. könyvtárra és az évi értesítőre 2—2 koronát, a tanulmányi kirándulási alapra 1 koronát, összesen 13 koronát. Az évi tandíj 60 korona, mely négy részletben fizethető, u. m. az első részlet október 15-ig, a második december 1-ig, a harmadik március 15-ig, és a negyedik május 1-ig. Akik ezen határnapokig nem tesznek eleget kötelezettségüknek, az iskolát többé nem látogathatják. Szegénysorsu és jó magaviseletű tanulók, ha jeles vagy legalább jó előmenetelt tanúsítottak, a tandíj elengedéseért folyamodhatnak. Folyamodni minden tanévben csak kétszer lehet: az év első felében szeptember 15-ig, a második felében február 15-ig. A vidéki szülők helyesen cselekszenek, ha gyermekeik szálláshelyének megválasztásában az igazgató útmutatását veszik igénybe, aki szívesen ajánl megfelelő szállást nyújtó családokat. Különösen figyelmeztetjük végül a szülőket, hogy tisztátalan, ócska tankönyvek használatát a testület meg nem tűri, azért ilyenek megvételétől a tanulók óvakodjanak. Az intézet továbbá csak olyan tanszereket fogad el, amelyek célszerűség szempontjából megfelelőek és hazai gyártmányok.

Az igazgatóság.

— **Iskolai értesítés.** A szekszárdi polgári fiúiskolában az 1908—1909. tanévre a tanulók felvétele szeptember hó első 4 napján délelőtt 9—12-ig történik. A javítóvizsgák augusztus hó 31-én délután 2 órától, a magánvizsgák pedig szeptember hó 4. és 5-én fognak megtartatni. — Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember hó 6-án történik. A beiratásra megállapított időn túl szeptember végéig a tanulók csak a késedelmet igazoló alapos ok mellett vehetők fel. — A polgári iskola I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet be, ki életének 9. évét betöltötte és a népiskola IV. osztálya számára kiszabott tárgyakban elegendő jártassággal bír s ebbeli ismereteit bizonyítvánnyal, vagy fölvételi vizsgálat után igazolja. — Az elemi népiskola V—VI-ik osztályát jelesen végzett tanulók a polgári iskola II., illetve III-ik osztályába is felvehetők, ha koruknál fogva oda beillenek s ha a tantervi különbözethez a megkívánt fölvételi vizsgát sikerrel leteszik. A középiskolákból a polgári iskola megfelelő osztályába átlépni óhajtó tanulók, ha a középiskola előző osztályait legalább elégséges eredménnyel végezték, a tantervi különbözethez a megkívánt fölvételi vizsga sikeres letétele mellett vehetők fel. Ugyancsak felvehetők az említett fölvételi vizsga kötelezettsége mellett azok, kik a gimnáziumban a latin- vagy görögnyelvből, a reáliskolában a francianyelvből elégtelen osztályzatot nyertek, de a többi tárgyból legalább elégséges minősítéssel bírnak. Akik azonban a középiskolában a latin és görögnyelven, illetve francianyelven kívül egy, vagy legföllebb két rendes tárgyból nyertek elégtelen osztályzatot, azok csak a kir. tanfelügyelőségtől folyamodás útján nyert engedély alapján bocsáthatók fölvételi vizsgálatra. Utóbbi esetben a születési és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvény, a kir. tanfelügyelőhöz címezve, legkésőbb augusztus hó 1-ig nyújtandó be az igazgatóságnál. Folyamodók a nyert engedély alapján felvehetők a felsőbb osztályba, ha azon tárgyakból, melyekből elégtelen jegyet nyertek és a tantervi különbözethez a felvételi vizsgát sikerrel leteszik. — A fölvételi vizsgák a tanév elején, szeptember hó 1-én délután 2 órakor lesznek s vizsgadíj tárgyként 4 korona fizetendő. Első fölvételre a tanulók csak szülei vagy azok helyettesei kíséretében jelen-

hetnek meg s kötelesek születési, iskolai és újraoltási bizonyítványukat bemutatni. Iskolai illeték: Beiratási díj 4 K, tandíj 16 K, könyvtári illetmény 1 K, nyomtatványok díja 1 K, hittanítási díj 4 K, kirándulási alap 1 K; a rendes illetékekből fizetendő beiratáskor 18 K 30 fill. és február 1-én 8 korona. A francianyelv tandíja a jelentkezők számától tétetik függővé és 20—40 koronáig terjedhet. Tandíjelengedésben részesülhetnek oly szorgalmas és jó magaviseletű tanulók, kik szegénységüket községi bizonyítvánnyal igazolják. Tanárok és tanítók mellőzhetik ezen bizonyítvány esatolását. Kérvényező csak a tanuló szülője vagy ennek helyettese lehet. — A kérvény az iskolaszékhez címezve, a beiratás alkalmával az igazgatónál nyújtandó be. A kérvényhez esatolandó az előző tanévről szóló bizonyítvány és egy évnél nem régebbi keletű szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítvány. A kérvény bélyegmentes, ha hiteles szegénységi bizonyítvánnyal van ellátva, ellenkező esetben bélyegköteles. — Vagyontalan szülők gyermekei tankönyvekben és egyéb tanszerekben is nyerhetnek segélyt, ha arra szorgalom és magaviselet által magukat érdemesítik.

Az igazgatóság.

— **Iskolai értesítés.** A szekszárdi áll. s. községi polg. leányiskolában az 1908/1909. tanévben a tanulók felvétele és beiratása szeptember hó 1-től 5-éig fog történni d. e. 9—12-ig, az igazgatósági irodában. E napok délutánjain tartatnak a felvételi, pótló- és javító vizsgálatok. És pedig 1-én javító-, 2-án és 3-án felvételi (különbözeti), 4-én a magánvizsgálatok. A beiratásra megállapított időn túl szeptember végéig a tanulók csak a késedelmet igazoló alapos ok mellett vehetők fel. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 6-án lesz. A polgári leányiskola I. osztályába felvehető minden tanuló, aki legalább 10-ik életévben van és az elemi iskola 4-ik osztályában megkívánt előismertekkel rendelkezik. Ennek igazolására szolgál a bizonyítvány, vagy a felvételi vizsgálat. Az elemi iskola V—VI. osztályát jó sikerrel végzett tanulók felvehetők a polg. isk. II., illetve III. osztályába is azon esetben, ha a tantervi különbözethez megkívánt fölvételi vizsgálatot sikerrel leteszik. E különbözeti vizsgálatok a tanév elején teendők le, vizsgálati díj tárgyként 4 korona fizetendő. Azon növendékek, kik egy-két vagy három rendes tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek és felsőbb osztályba kívánnak felvételt, javító vizsgálatra jelentkezhetnek. Ebbeli szándékukról augusztus hó 15-éig kötelesek az igazgatóságot kérvény útján értesíteni. Aki a folyamodvány beadására megszabott határidőt elmulasztja, elégtelen tanjegyeinek kijavítására többé igényel nem bír, hanem az egész osztályt ismételni tartozik vagy az egész osztályról magánvizsgálatot köteles tenni. Beiratási-díj 4 korona, tandíj 16 korona. Fizetendő ezenkívül nyomtatványok díja 1 korona, könyvtári illeték 1 korona. Hitoktatási díj fejében fizetnek a növendékek 4 koronát, tanítói nyugdíj alapra minden tanuló 30 fillért. Ezen illetmények két részletben fizetendők, 18 korona 30 fillér a beiratáskor és 8 korona február hó első napján. Akik francia nyelvet tanulnak, egész évre e tárgy tanulásaért 40 koronát fizetnek. Tandíjelengedésben azon szegénysorsu szorgalmas és jóviseletű növendékek részesülhetnek, kik szegénységüket községi bizonyítvánnyal igazolják. A tandíjelengedés iránti kérvények az iskolaszékhez címezve beiratás alkalmával adandók be az igazgatósághoz. A kérvényhez esatolandó az előző tanévről szóló iskolai bizonyítvány és egy évnél nem régebbi keletű szegénységi bizonyítvány. Tanítók és tanárok ez utóbbit mellőzhetik. A kérvény bélyegmentes, ha hiteles szegénységi bizonyítvánnyal van ellátva, ellenkező esetben bélyegköteles. A fél vagy egész tandíjmentesség a tanév alatt is megszűnik. a) ha a mentes családjának vagyoni viszonyai kedvezőbbé válnak, b) ha a tanuló valamely időszakban a magaviseletből „szabályszerű” vagy „rossz” minősítést, vagy c) ha a tanuló az év folyamán egy rendes tantárgyból — az éneklést és testgyakorlatot nem számítva —

„elégtelen” osztályjegyet nyert. Szegény tanulók tankönyvben is nyerhetnek segélyt. Figyelmeztetnek a t. vidéki szülők, hogy gyermekeik szálláshelyeinek megválasztásában az igazgató kellő utasítással szolgál és szívesen ajánl megfelelő és megbízható szállástadó családokat.

Kovácsné Nagy Lúiza
igazgató

— **Beiratások a bonyhádi magán polg. leányiskolába.** A bonyhádi nyilvános magán polg. leányiskolában az 1908—9-ik tanévre szóló beiratkozások szept. 1., 2. és 3-ik napján, a felvételi vizsgálatok pedig szept. 4. és 5-ik napján tartatnak. Ugyanekkor lehet beiratkozni az iskolával kapcsolatos továbbképző tanfolyamba is, melynek hallgatója lehet minden, 12 évet betöltött leány. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság szept. 1-ig az igazgató lakásán, (Gimnázium utca) „szept. 1-től az iskola helyiségében (város-ház).“

— **Felvétel tanítóképzőbe.** A vall. és közokt. miniszter 75780/908. számú a. kelt rendelete folytán Vastagh Mária, a dunaföldvári áll. és közs. segélyezett nyilv. m. polgári leányiskola kitün. növendéke, felvételt a budapesti II. ker. áll. ek. tanítóképző intézet első osztályába.

— **Magánvizsga.** A szekszárdi polgári leányiskolában a magánvizsgálatok szeptember 4-én tartatnak meg.

— **Tanító választás.** A bátaszéki iparostanonc-iskolai tanítóválasztás szeptember 3-án fog megtartatni Tihanyi Domokos kir. tanácsos elnöklésével.

— **Rajztanfolyam hallgatók.** Máté József és Gesztesi Péter, bátaszéki községi tanítók a győri iparostanonc-iskolai rajztanfolyamot elvégezték és arról dicséretes bizonyítványt nyertek.

— **Értesítés.** A 36, illetve 40 év óta fenálló, szép hivatást teljesítő *Mayer-Árlov*-féle nyilvánossági joggal felruházott elemi fiú- és leánytanintézet igazgatósága tudatja, hogy a jövő 1908/9. tanévre a beiratások f. é. aug. 30-tól szeptember 6-ig tartanak. Beiratási-díj 3 K, hitoktatási díj egész tanévre 4 K. Az évi tandíj havi előleges részletekben fizetendő. Az I. és II. osztályban 6 K, a III. és IV. osztályban 7 K, az V. és VI. osztályban 8 K. Francianyelv oktatásért havonként 2 K fizetendő.

— **Újabb személyi pótlék.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Polgár József* keszöhidegkúti ág. hitv. ev. tanítónak a népnevelés terén szerzett érdemei jutalmául 1908 január 1-től, évi 200 korona, fizetés természetével bíró és nyugdíjba beszámítható személyi pótlékot utalványozott. Ez az ötödik tanító már Tolnavármegyében, ki pótlékot nyert. Ugylátszik a miniszter még többeket is jutalmazni fog.

— **A harmadik évtűdős korpótlék-kérvényeket** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 19-én terjesztette fel elnöki uton pótlólag a közoktatásügyi miniszterhez. Ezek között volt az ág. hitv. ev. tanítóké. Eddig összesen 118 ily kérvény ment fel. — A második évtűdős korpótlék-kérvények e hó 19-én elnöki uton terjesztettek fel.

— **Értesítés.** A nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett és nyilvánossági joggal felruházott elemi fiú és leány magániskolámat f. évi szeptember hó 1-én Bartina utca 1313 sz. a megnyitom, mely a mai kor igényeinek teljesen megfelelően van berendezve. Tandíjak az I. és II. osztályban havi 6 korona a III. és IV. osztályban havi 7 korona. Kézimunkára nagyobb leánykákat különóra elfogadok. A beiratások augusztus hó 25-től kezdődnek. Mányoky Sári okleveles tanítónő, intézet-tulajdonos.

— **Nyugdíjigény felemlés.** Egry Béla nyugdíjigénye 1500, Kilik Margit 1000, Luttenberger Jánosé 1200, Székely Hedvigé 1200, Barrois Adelé 1200, Wirth Józsefé 1500, Stiba Lajosé 1000, Lex Józsefé 1200, Rosenbergné Misner Rózié 1400, Schlechta Frigyesé 1000, Lakatos Józsefé 1000, Ivelicné Mutschenbacher Máriaé 1200, Segesdy Ferenczé 1134 és Romeisz Kataliné 1000 koronára emeltetett fel hivatalból.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozata.

A mult heti közigazgatási bizottsági ülésen előadott egyes ügydarabok közül a következőket említjük fel: Gerjen község előjáróságának kérvénye az ottani községi iskola szervezéséhez 900 korona államsegély engedélyezése végett a közoktatásügyi miniszterhez pártolólag felterjesztetett.

A bonyhádi községi iskolai alapvagyon 1059 kor. 37 fill. készpénze a m. kir. központi állampénztárba felküldendő.

A simontornyai rk. iskolánál V. tanítói állomás szerveztetett. A miniszter a tanító fizetésére évi 900 kor. államsegélyt helyezett kilátásba.

A faddi rk. iskolaszék 1908/9. tanévre V. tanítói állás szervezését és a tanítói állomás betöltését kimondotta.

A kistengeliczi községi II. sorsz. tanítói választáshoz választási elnökül *Tihanyi Domokos* kir. tanácsos, tanfelügyelő küldetett ki.

Nem kell külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskola Paksnak, Tamásinak és Bata-széknek.

A kistengeliczi községi iskolában való vallásoktatás végett az egyházi főhatóságok megkerestettek.

Nagyszokoly község azon felebbezése, hogy menedékház céljaira épületet ne tartozék emelni, a miniszterhez felterjesztetett.

A miniszterium számvevőségének átiratára elrendeltetett, hogy a szekszárdi községi iskolai alapvagyon ingatlanát és esetleges készpénzét a r. t. város polgármestere azonnal vegye át, azt a város kezelje és arról évről-évre a bizottság utján számoljon el.

A palfai rk. iskola fejlesztésére kivételesen és utólag egy évi időhaladék engedélyeztetett.

(Vége.)

ISKOLAI ÉRTESTITŐK.

Ismerteti: **Nagy Béla.**

Értesítő. A gyönki áll. seg. ref. gimnázium értesítője. Közzétette: Szentos János igazgató. A 6-dik tanári állásra Bene Kálmánt nevezte ki a miniszter. Beiratkozott az elmúlt tanévben 71. A vallásos és erkölcsi nevelés volt tanításuk alapja. Az iskolai ünnepek megtartottak. A tornatanításra nagy gondot fordítottak, versenydíjban 56 korona osztott ki. Az intézet céljára sok adomány és alapítvány van. Az intézet főhatósága a dunamelléki ref. egyházkerület. A tanári testület 10 tagból áll. A tananyagot az állami tanterv szerint feldolgozták. Minden tantárgyból jeles csakis 1, jó 23 volt. Megbukott 4. Tanultak műéneket és rendkívüli rajzot is. A tanári könyvtár 2407 műből, 1599 darabból áll.

Van ifjúsági könyvtár, földrajzi szertár, természetrajzi, természettani, rajzszertár, érem- és régiségár, valamint zene szertár. Több tanuló nyert ösztöndíjat és jutalmat.

1908-9. tanévben a beiratkozás szeptember 2-6-ig tart.

A paksi állami polgári fiúiskola értesítője. Szerkesztette: Paráté György igazgató. Az értesítő elején igen hasznos, tanulságos cikk van a kirándulni óhajtó tanulók részére a dunai utazásról.

Ezen jeles intézet az elmúlt iskolai évvel fejezte be 15 évi működését. A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa a felnöttek ismeretkörünek gyarapítására 1000 korona értékű népkönyvtárt adományozott. Az iskola derék, képzett és szorgalmas igazgatója igazgatói állásában megerősítettet. A vallásra, erkölcs és fegyelemre igen nagy gond fordítottatott. Az iskolai ünnepélyeket megtartották. A könyvtár gazdag. Van segélyalap is. Az önképzőkörrel Kun Kálmán tanár szép jelentést irt. A tanári testület 6 tagból áll. Hitoktató 6, óraadó 2 volt. A tananyagot elvégezték. Beiratkozott 113. Sajnálatos dolog, hogy a 4 osztályban összesen 13 az osztályismétlésre utasítottatott, mi bizony sok, de ezen dolognak nem az érdemes tanári kar, hanem a tanulók hiányos képzettsége és lanyhasága az oka. A beiratkozás szept. 1-4 ig történik.

KÖZGAZDASÁG.

Rovatvezető: **Schneider János.**

A takarmányhiány enyhítése. A földmivelésügyi miniszter a legutóbbi napokban a közös hadügyminisztertől vett ajánlatra hajlandó a magyarországi összes hadtestek területén fennálló katonai élelmezési raktárak üzemében termelendő rozskorpát a takarmányhiány enyhítésére fölhasználni. **Darányi Ignác** földmivelésügyi miniszter köszönetének kifejezése mellett értesítette a közös hadügyminisztert, hogy a jelzett korpakészletet tárcája hitelének terhére átveszi. A korpakészletet a valóban inséges vármegyék területén lakó és az állattartás tekintetében tényleg megszorult kisgazdáknak kedvezményes áron, készpénzfizetés mellett, fogják kiosztani. A vonatkozó intézkedés már a napokban ki fog adatni az érdekelt gazdasági egyesületeknek. A földmivelésügyi miniszter egyuttal intézkedett, hogy a gazdasági egyesületek és a nagyközönség is, fölhívassék az iránt, hogy szálal takarmánykészleteiket különösen Pest-, Fejér-, Veszprém-, Zala, Jász-Nagykun Szolnok, Baranya, Somogy és Tolna vármegyék gazdasági egyesületeivel az árak föltüntése mellett közöljék, hogy ezek az egyesületek a rendelkezésre álló készletek felől tájékozva legyenek. Minden félreértés kikerülése végett a leghatározottabban megjegyezzük, hogy maga a földmivelésügyi miniszterium nem fog takarmányfeléket vásárolni, mindazáltal az ügy érdekében állana, hogy azok a birtokosok stb., akiknek eladható szálal takarmánykészletük van, ezt a fönti adatok közlése mellett egyszerű levelező-lapon tudatnák a földmivelésügyi miniszteriummal.

NYILTTÉR.*

Postglossák.

Irodalmi köntösbe öltöztetett, utszéli dudvakkal foglalkozni — tiltja jóízlésem. Jelen esetben mégis kivételt teszek, nehogy hallgatásom oly látszatot keltsen, mintha a velem szemben használt lekicsinylő és fölényes hang jogosultságát s a tisztelt cikkező képzelt magasabb lényűségét elismerném.

Január közepén a nyilvánosság elé vitt, közérdekű kérdésben véleményt irtam. Kétségtelenül megilletett jogot gyakoroltam, melylyel mindenki élhet, ki magában tudást és erőt érez. Tárgyi és elvi szempontból iparkodtam egy felvetett kérdést megvilágítani, — a személy és egyéni érzékenység érintése nélkül. És ezen ténykedésemért Mányoki Gyula dr. a „Tolnamegyei Közlöny“ mult heti számában „bonyhádi kezdetleges glossautánzó“-nak nevez. Vakmerő önhiúság, le-

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

torkoló elbizottság és kacagni való szellemi hatalmaskodás, melyhez a jogcímet, hogy honnan veszi — nem tudom.

Ezen előbbi kedves minősítésre van szerencsém tisztelettel a következőket válaszolni. — Mikor Bismark nyomorult beteg testére először kért segítséget Schweningen dr.-tól, ez alaposan kikérdezte őt szokásairól, érzéseiről, apró mértékfelméréseiről. A beteg nagyur, kinek eddig — ugylátszik — csak gyáva orvosai voltak, türelmetlenül ráírvallt a doktorra, hogy ne kérdezzen annyit. A doktor nyugodtan így felelt: „Ha kegyelmességed olyan orvost óhajt, aki nem kérdez, hívasson baromorvost, az nem kérdezi ki a beteget.“

Én is nyugodtan felelem Mányoki Gyula dr.-nak és azoknak, akik vele hasonló türelmetlenséggel vannak az ellenkező vélemény iránt: Ha kegyetek csupán olyanokat kívánnak meghallgatni, akiknek meggyőződésai megegyeznek az önök nézeteivel, mondassák ki egyszerűen törvényben, hogy csak számár foglalkozhatik közéleti dolgokkal. A számár mindig hü kifejezője kora szellemének és gondolkodásának.

Am ha Mányoki dr. azt hiszi, hogy a „glossza“ felírást tőle vettem át és talán azért gondol utánzójának, — megnyugtatom: sem róla, sem glosszáiról eddig nem tudtam. Most is mások tettek figyelmessé cikkére. Falun tartózkodom régóta, csak a legszükségesebb újságokat járatom és olvasom. Egyébként is nem a Mányoki dr. fejből pattant ki először e szó, alkalmazásánál külön-külön közös forrásból merítettünk: — a közhasználatból.

Bitter Károly dr.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. K. úrnak Aparon. Válaszát, mivel annak személyes vonatkozása is van, csak a Nyilttér rovatban közölhetjük, bár mi sem értünk egyet a minden áron ellenzékeskedőknek ama bevett szokásával, hogy a szunyogot is mindenkor elefántta igyeksenek felfújni. Közérdekű cikkeiket egyébként szívesen látjuk.

HIRDETÉSEK.

Bor- és mustmérők

Wagner-féle hordó pecsétnyomó akonához **pléh sablonok** legolesőbban beszerezhetők 1-5

Singer Mór

látszerész és vésnőknél

Szekszárd, Kaszinó-bazár épület.

Hirdetmény.

A „Lengyeli Kölcsonös Állatbiztosító Szövetkezet“ felszámolás alatt: a szövetkezeti igazgatóság, mint felszámoló bizottság ezennel közhírre teszi, hogy a szövetkezet felszámolása a szekszárdi kir. törvényszék 5255/P. 1908. szám alatt kelt végzésével bejegyeztetett.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kiknek a szövetkezet ellen követeléseik vannak, hogy ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt a szövetkezet felszámoló-bizottságának okvetlenül bejelentsék, mert ellenkező esetben követeléseik figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Lengyelen, 1908. augusztus 12-én.

A felszámoló bizottság.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi

alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása,
borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

FOGORVOS

KOVÁCS J.

8-12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak
pótlása, csaposfogak, arany koronák és száj-
padlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek.
Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb
módszer szerint eszközöztetik. — Szegények-
nek rendel d. e. 8-9-ig és d. u. 1-2-ig.

Kiadó lakás.

Egy három szobás lakás hoz-
zártartozó mellékhelyiségekkel együtt
Szt-Mihály napra kiadó.

Bővebbet

Strényer András

Gimnázium utca 370. sz. alatt.

A dunaföldvári járás főszolgabírájától.

5499.

sz.

1908.

Pályázati hirdetmény.

Dunaföldvár község ujonnan szervezett 3-ik **végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket hozzám **f. évi szeptember hó 9-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választást Dunaföldvár község-házánál 1908. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órakor fogom megejteni.

Ezen állás javadalmát képezi a törvény által engedélyezett végrehajtási illeték, ha azonban ezen százalékszerű jövedelem az évi 800 koronát meg nem haladná, ez esetben a hiányzó összeget a képviselőtestület 800 koronára kiegészíti.

Ezen állás képesítéshez kötve nincs, köteles lesz azonban a megválasztott állása elfoglalásához 400 korona ovadékat készpénzben vagy állampapírokban a községi pénztárnál letétbe helyezni.

Paks, 1908 aug. 17.

A főszolgabíró megb.

Dr. Bernáth,
szolgabíró.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek
fel e lap kiadóhivatalá-
ban.

Gimnázium, polgári fii- és leányiskolában használandó

TANKÖNYVEK

használt és új állapotban, valamint mindennemű

ELEMI ISKOLAI TANKÖNYVEK

iskolatáskák, füzetek, könyvszijak, zsebkések, zsebtentatartók, mindennemű
író- és rajzszerek, u. m.: festékek, ecsetek, tus-csészék és mosópoharak,
tusok, színes és fekete tenták, rajzeszközök, rajzdeszkák, fejes- és három-
szög vonalzó, színes és fekete írónok, toll és tollszárak, radirok, tolldobozok,
stb., stb. a legelőnyösebben beszerezhetők

Molnár-féle műintézet könyvkereskedésében

: : Kaszinó-bazár : : Szekszárdon Garay-tér, Müller-ház

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz kemény aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, különként 3 fillér árban.

Csépléshez tatabi brigét szén, porosz és salgótarjáni szén, valamint kerítés és lugoshoz tölgyfa oszlopok aladása.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemen, a vasuti állomás mellett.

Kivánatra a fát, ugyiszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 5-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Ideális arcz-crème a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**
DIANA ARCZKENŐCS
szeplő, májfolt és mindennemű arc-

tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tá-
ban Szekszárdon. 8-26

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozásu butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kivánatra tervekkel szívesen szolgállok. **Főtörökvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.**

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, kérem szives pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

asztalos és butorraktáros.

17-52

Fischl Lajos butor- és épület-
asztalos, a „Pir-
nitzer József és Fiai“ kereskedők házában
dus raktárt tart a legújabb és legmoder-
nebb butorokból, szalon-, ebédlő- és iroda-
berendezésekből, részletfizetésekre is. Azon-
kívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asz-
talos-munkák a leggyorsabban, jutányos
áron készülnek. 65

Szent-Lukácsfürdői

KRISTÁLYFORRÁS

ÁSVÁNYVIZ

étvágyat javít, gyomorrontást meg-
akadályoz.

Kapható minden jobb fűszer- és
vegyeskereskedésben.

Főraktárok: **Schlésinger Ignác**
fűszerkereskedőnél **Szekszárd, Strasser**
Fülöp fűszerkereskedőnél **Tolna, Davi-**
dovics Testvérek fűszerkereskedőnél
Bonyhád, Bondi Ernő czégnél **Pincze-**
hely. 181 9-9

Szép burgonya

(enni és etetni való) 2-3

métermázsánként 7 koronáért kapható

Lippert Ferencznél **Szekszárdon,**
Ujsor-utca 27. sz.

Szardán nagyobb szállítmány érkezik.

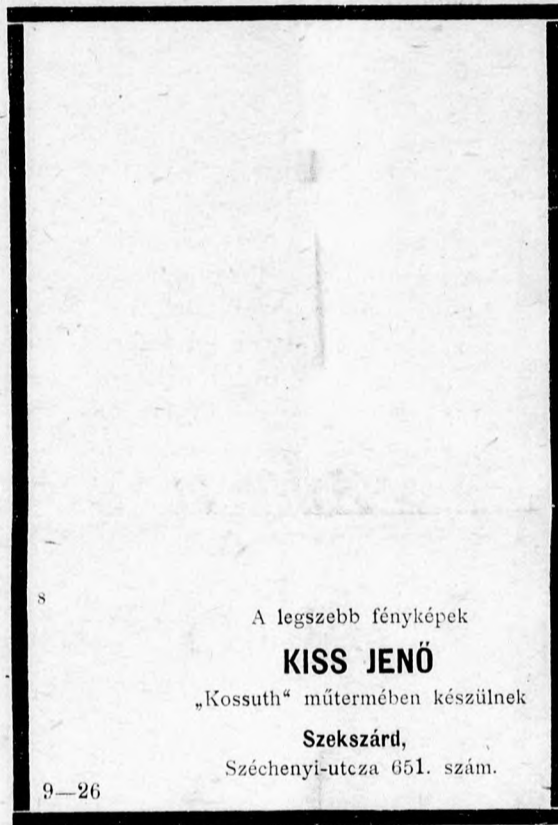
Vörös hagyma métermázsánként 18 K.
Fokhagyma „ 40 „

Ugyanott előjegyezhető téli szükséglet is.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

azonnal felvétetik **Mayer János**
vas- és fűszerkereskedésében **Szek-**
sárdon. 3-8

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth“ műtermében készülnek

Szekszárd,

Széchenyi-utca 651. szám.

9-26

Borsajtók

minden nagyságban kettős emeltyű-szer-
kezettel (Mabill-rendszer).

Szőlőzuzó

3 nagyságban nagy lendkerékkel, keverő-
szerkezettel. Bogyózók.

Vetőgépek

a legújabb tolókerékes, nikkelezett szerkezetű, továbbá: darálók, konkolyvá-
lasztók, rosták, ekék, szecskavágók kézi- és járgányhajtásra.

Benzinmotorok malmok hajtására és ipari czélokra.

Allandó nagy raktár az összes gazdasági gépekben. — **Kedvező fizetési feltételek.**

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép és gazdasági gépek nagy raktára Szekszárd. Kaszinó-bazár épület.

22-52

99-908

Kristály só

a legfinomabb és legtisztább készítmény, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

Kapható 1 kilós dobozokban 1 koronáért

GAUZER ADÁM

fűszer-, csemege- és ásványviz-kereskedésében

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár. 181

Nagy modern

**üzlet-
helyiség**

Szekszárdon, a város legélénkebb helyén

! kiadó !

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ugyanott

állványok

is kaphatók.

Mindenki csak saját gondatlanságát okozhatja, ha **görcsöres** (viszeres, dagadt) lábai **kisebesednek**, mivel mindez megakadályozható és a kisebesülés nélküli fájdalom is megszűnik, ha

gummiharisnyát

visel.

Mellékelt mérték után postai megrendelésre is szolgál a

„Garay Drogéria“

Szekszárd. 181

Egy 2¹/₂ lóerejű Fairbanks-féle

benzinmotor

(tejszövetkezeteknek igen alkalmas) teljes jókarban, jutányos áron október hó 1-ével eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

SZŐLŐ!

Bármily mennyiségű elsőrendű csemege-szőlő megvételre kerestetik. Vevő csomagoltatja és szállítja.

Czím a kiadóhivatalban.

Ikt. 5796.

908. tkv.

Hirdetmény.

A tamási-i kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a mocsolád-tab-siófoki h. é. vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire határnapul: **Tengőd községre nézve 1908 augusztus hó 28-án délelőtt 9 óra:** Kisbár állomásra tüzetik ki.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmalak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a mocsolád-tab-siófok h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kített kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket **1908. évi szeptember hó 30-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, mint-hogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthető.

Kelt Tamásiban, 1908 július 21-én.

3-3

Rosos,
kir. járásbíró.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószervezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó-gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtoló, bogyó őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és fűzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“ permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére

S z ő l ő - e k é k

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1, Taborstrasse 71.

184

Kitüntetve 600 arany, ezüst éremmel stb.

7-14

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

Ház, szőlő és bor eladás.

Eladom a vármegyház alatt levő házamat és a Benedekvölgyben levő szőlőmet 32 hektó első minőségű vörös borral, vagy enélkül.

2-2

Módy László.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, ferdénnyöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinék teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

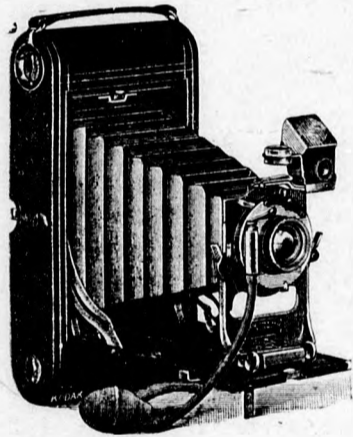
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgáltatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatouként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinék díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 47-52

Nincs kellemesebb, szórakoztatóbb, takarékosabb sport a fényképezésnél. Ez indított arra, hogy

Kodak-cikkekben

minden irányban felszerelt raktárt létesítsek. Gépek már 6 kor. 50 fillértől kezdve kaphatók (Másoló papír, lemez, film és minden vegyszer raktáron.)

A vásárló szakszerű utbaigazítást nyer, olyannyira, hogy az első felvétele is biztosan sikerül.

„Garay Drogéria” Szekszárd.

A simontornyai járás főszolgabirájától.

3905. sz.
1908.

Pályázati hirdetés.

Tolnavármegye simontornyai járásához tartozó Gyöngy nagyközségben lemondás következtében megüresedett **adóügyi jegyzői és aljegyzői állásokra** ezennel pályázatot hirdetek.

1. Az adóügyi jegyzői állás javadalma: a község pénztárából évi 800 korona fizetés, évi 100 korona lakbér, az állami fizetés kiegészítés évi 800 korona. A járlatok kezelése utján befolyó díjak és az adóügy körébe vágó magánmunkálatok után szabályszerűen felszámítható díjak.

2. Az aljegyzői állás javadalma: A községi pénztárból évi 400 korona fizetés, 100 korona lakbér és évi 600 korona állami fizetékiegészítés.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-aiban előírt képesítésüket, eddigi működésüket és életkorukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 8-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az elkésve érkezetteket figyelembe nem veendem.

A választást **f. évi szeptember hó 14-ének** d. e. 10 órájkor fogom Gyöngyön a község házában megejteni.

Gyöngy, 1908 augusztus 17-én.

Báró Jeszenszky György
főszolgabíró.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám és gazdasági gépkereskedő
SZEKSZÁRD, Dicienty-ház.

Állandó nagy raktár az összes vasárúkból és műszaki cikkekben, a legkiválóbb minőségben

Valamint gazdasági gépekben. **Mabill-rendszerű borsajtók kettős emeltyűvel**, szőlődarálók, ekék, vetőgépek, tizedes és százados mérlegek, szeeska, répvágók és darálók.

A vadászó közönség figyelmébe ajánlom nagyválasztékú **Lüttichi** gyártmányu **vadászfegyvereket**, **Browning**

revolvereket, **töltényhüvelyeket**, **serétet** és az összes felszereléseket.

Továbbá asztalos, lakatos és kovács szerszámokat, épület-vasalásokat, töltő és szabályozható kályhákat, takaréktűzhelyeket, háztartási cikkeket, óra és konyha-mérlegeket, hus- és gyümölcsdarálókat, villanycsengőket és az összes alkatrészeket gyári áron pontos és feltétlenül megbízható kiszolgálás mellett.

3-3

Len-zsákok és vízhatlan ponyvák. — Elszigetelő és aszfalt fedéllemezek, kátrány és carbolineum nagy raktára.

Száritott kőbányai hizósértés trágya.

A legolcsóbb és leghatásosabb trágya a budapest—kőbányai trágyszáritógyár gyártmánya.

5-12

Kizárólagos képviselője
Tolnavármegye részére

SCHLOSS LAJOS SZEKSZÁRD.

8932. szám 1908.

Tolnavármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszterium 122000/902. számú rendelet 26. §-a alapján Tolnavármegye 1909. évi alább felsorolt szükségleteinek biztosítása céljából 1908. évi augusztus hó 27-én délelőtt 10 órára versenytárgyalást hirdetek.

A zárt ajánlatok ezen nap délelőtt 9 óráig a vármegyei iktatóhivatalba benyújtandók, később érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Tartoznak továbbá pályázók ajánlataikhoz ajánlati összegük 10 százalékát a m. kir. állampénztárnál készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni s az erről szóló letéti elismervényt ajánlataikhoz mellékelni.

Szállítási határidő az I., II. és III. alatti szükségletekre 1908 november hó 25-ike, a nyomtatványok, könyvkötő munkák, stb. szállítása a megrendelés után esetről-esetre azonnal teljesítendő.

Amennyiben a határidők be nem tartatnának, így a bekövetkező károkért vállalkozók óvadékukon felül is szavatossággal tartoznak.

Végül megjegyzem, hogy ajánlatok csakis magyar gyártmányúval tehető.

I. Szolgaszemélyzet ruházata.

162 m. gyapjuban fest. skék posztó	136 cm széles
58 » szürke katona posztó	136 » »
— » fehér köpenyeg posztó	136 » »
215 » fehér zseb és belés vászon	80 » »
18 » szürke mellény belés	78 » »
22 » téli barchet belés	72 » »
4 » sapkához való vörös posztó	136 » »
108 » orosz vászon	80 » »
5 » felvászson ujjas mellényhez	80 » »
70 » spárga vászon	68 » »
36 » zöld mellbetét	80 » »
16 » csinvat köpeny vászon	
2200 » sujtás zsinórzat	
650 » borítás zsinórzat	
360 » fonyás zsinórzat	
740 » fonyás □ zsinórzat	
10 drb bundabélés házi szolgálk téli kabátjához	
14 pár atilla gomboló és 2 pár oldaldisz 2 atillához	
50 tucat kabát és dolmányra való kis körte gomb	
110 » dolmányra való kis pikkely gomb	
6 » köpenyre és sapkára való TV. monogrammos sárga gomb	
4 » sapkára való sárga bomb	
14 » kisebb fehér csontgomb	
20 » nagyobb fehér csontgomb	
14 » fekete bádoggomb a posztó nadrágra	
40 » nagy körte gomb	
108 » nagy pikkely gomb mentére	
13 pár mente kötő nagy	
10 » kis kötő	
13 drb mente belés és prémzés	
2 » bekecs belés és prémzés	
3 » arany paszomántos sapka	
8 » sárga paszomántos sapka	
15 » vörös zsinóros sapka	
20 » vörös posztó sapka	

Szekszárd, 1908. évi augusztus hó 11-én

II. Irodai és könyvmdai szükséglet.

70 rizsma fényezett bordás fehér legvastagabb irodapapír
70 » legvast. égkék bordás fogalmi papír
2 » közgyűlési jegyzőkönyv papír
4 » légen szárított csomagpló papír
1 » vastag kék itatós papír legfinomabb
— » piros itatós papír
70 klgramm «Kard» pecsétviasz
60 doboz legf. acéltoll (a csatolt kimutatás szerint)
16 tucat hosszú aluminium tollnyél
30 » Unicum (magyar iróngyár) irón puha
2 » színes vörös irón
7 » kék irón
50 liter Antracén tinta kis korsókban
70 darab jó minőségű vastag törlő gummi:
60 ezer darab vörös pecsét ostya
450 üveg Müller-féle legf. vegytinta
70 rizsma könyvmdai jó minőségű fehér papír
24 darab fényezett litogr. lemezpapír (70 cm. széles, 100 cm. hosszú)
20 rizsma fehér regett itatós papír
10 doboz Doruer-féle fekete nyomda festék
8 tégely nyomdai firniss
— darab nyomdakő
5 klg. vékony fehér spárga
10 » szürke vékony spárga
8 » szürke közép vastag spárga
6 » elsőrendű nyomdai szivacs, teljesen homokmentes (100 grammos darabokban)
10 klgr. gummi arabicum
— válogatott horzskő
100 klgr. háromszor finomított terpentin kőnyomdai célra
50 » választó víz könyvmdai kélra
20 » gépolaj jobb minőségű
35 » sotalan fagygyu
8 » házi mosó szappan

III. Fűtési és világítási szükséglet.

70 köbméter száraz kemény tűzifa elsőrendű bükkfa hasáb.
260 csomag (560 gramm) elsőrendű Flóra-Stearin gyertya.
2000 klg. tisztított elsőrendű petroleum.

VI. Nyomtatványok, könyvkötő munkák.

Az alispáni és árvaszéki hivatalnál az 1909. évre szükségellendő nyomdai, könyvkötői, stb. munkák.

A nyomtatvány és könyvkötői minták a hivatalos órák alatt (délelőtt 8 tól 2-ig) a vármegyei irattárnoknál betekintheők.

Simontsits Elemér, alispán.